نام و نام خانوادگی:	**بسمه تعالی**	**تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳**
نام درس: فارسی۳	**اداره آموزش و پرورش شهر تهران** **آزمون نوبت اول دی ماه ۱۴۰۵-۱۴۰۴**	**مدت آزمون : ۶۰ دقیقه**
پایه و رشته: دوازدهم ریاضی	**دبیرستان دخترانه فضیلت نوین**	**دبیر مربوطه:**

۱) قلمرو زبانی (۷نمره)

واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:

۱. نتوان **<u>شیه</u>** تو گفتن که تو در وهم نیایی. ۳- و به **<u>نظارهٔ</u>** آسمان رفته بودم. — ۱

۲. باز زین و برگ را بر گردهٔ **<u>کَهَر</u>**ها و کُرَندها نهادند. ٤- گویند که **<u>بطّی</u>** در آب روشنایی ستاره می دید.

۵. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید.

۱-۵- **موقتا در جایی ماندن:** ۲-۵- **باد گرم و مهلک:** — ۰/۵

۶. فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید:

۱-۶- **زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه <u>نیست</u>.** ۲-۶- **کان سوخته را جان <u>شد</u> و آواز نیامد.** — ۰/۵

۷. کلمه‌های املایی را برای جای خالی بگزینید: — ۰/۵

۱-۷- عصاره تاکي به قدرت او شهد ... **(فایق - فایغ)** شده.

۲-۷- گفت: تا **... (داروقه – داروغه)** را گوییم، در مسجد بخواب.

۸. غلطهای املایی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کند. — ۱

« سطور و چهارپا – تایر قدس - ثواب و درست - قیاس و اندازه - فراق و آسایش- شیر ارغند – طرف چمن - محرم و آشنا – بحث و حیرت»

۹. نقش دستوری واژه های زیرخط دار را شناسایی کنید. — ۰/۵

« ای مرغِ سحر! <u>عشق</u> ز <u>پروانه</u> بیاموز »

۱۰. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. — ۰/۵

■ **زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند**

۱۱. هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. **(حرف عطف، حرف پیوند)** — ۰/۵

۱-۱۱- هنوز پیوند ما با زادگاه روستایی مان برقرار بود و برخلاف حال، پامان به ده باز بود.

۲-۱۱- هر صخرهٔ سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد.

۱۲. با توجه به جمله زیر به پرسش های زیر پاسخ دهید.

■ کودک پایهٔ سوم با توپ سبز تیره خود در هوای بسیار خوب بازی می کرد. — ۱

۱-۱۲- **کدام واژه قید صفت است؟** ۲-۱۲- **کدام واژه صفت صفت است؟**

۳-۱۲- **کدام واژه متمم است؟** ۴-۱۲- **کدام واژه صفت مضاف الیه است؟** — ۰/۵

۱۳. در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟

آرزو گفت:«از نمایشگاه کتاب چه خبر؟»

۱٤. در مصراع زیر نوع «را» چیست؟ — ۰/۵

■ **گفت: نزدیك است والی را سرای آن جا شویم.**

۲) قلمرو ادبی (۵نمره)

۱۵. در عبارت روبرو «گلهای الماس» استعاره از چیست؟ آن شب نیز ماه با تلألؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند. — ۰/۲۵

۱۶. با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارندهٔ چه آرایه‌هایی است؟

۱-۱۶- **<u>ابر و باد و مه و خورشید و فلک</u>** در کارند / تاتو نانی به کف آری و به غفلت نخوری — ۰/۵

۲-۱۶- همه شان **<u>زندگی شیرین</u>** و دیرین را از سر گرفتند.

۱۷. در بیت زیر با ذکر مورد، سه آرایه پیدا کنید. — ۰/۷۵

«دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»

۱۸. با ذکر مورد یک آرایه در عبارت زیر پیدا کنید. — ۰/۵

« گفت:«باید حد زند هشیار مردم، مست را»»

۱۹. درست و نادرست بودن آرایه ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید. — ۰/۵

www-kanoon.ir

۱-۱۹- عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را **(اسلوب معادله – استعاره)** ۲-۱۹- چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باك از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان **(تشبیه – تلمیح)**	۱
۲۰. هر یک از کتابهای زیر از آن چه کسی است؟ **۱-۲۰- قصه شیرین فرهاد:** **۲-۲۰- فیه ما فیه:**	۰/۵
۲۱. بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید. **«** جنونم - برانگیخت - خاموشی - بازآ - فریادها - که در هوایت – کوهساران - از سنگ**.»**	۰/۵
۲۲. بیتهای زیر را کامل کنید: **۱-۲۲- ..... / هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی**	۰/۵
۲۳. مصراع‌های ستون چپ با کدام یک از مصراع‌های ستون راست کامل می شود؟ (یک مورد اضافه است.) ۱-۲۳- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ○ باید که خاک درگه اهل هنر شوی ۲-۲۳- گر در سرت هوای وصال است حافظا ○ ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی ○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی.	
۳) قلمرو فکری (۸نمره)	
معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید.	
۲٤. همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی.	۰/۷۵
۲۵. درختان را به خلعت نوروزي قباي سبز ورق در بر گرفته.	۰/۵
۲٦. با آنکه جیب و جام من از مال و می‌تهی ست / ما را فراغتی ست که جمشید جم نداشت.	۰/۷۵
۲۷. کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند؟.	
۲۸. تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دلبند.	۰/۵
۲۹. خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد / آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی.	۰/۵
۳۰. در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است.	۰/۵
۳۱. هرنَفسی که فرومی رود ممِدّ حیات است و چون بر می آید، مفرّحِ ذات.	۰/۲۵
۳۲. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. **هر که این آتش ندارد، نیست باد — آتش است این بانگ نای ونیست باد** **جوشش عشق است کاندرمی فتاد — آتش عشق است کاندر نی فتاد** **پرده هایش پرده‌های ما درید — نی، حریف هر که از یاری برید** **همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ — همچو نی زهری و تریاقی که دید؟** **قصه‌های عشق مجنون می‌کند — نی، حدیث راه پر خون می‌کند**	۰/۲۵
۱-۳۲- منظور از **«باد»** در مصراع نخست و دوم چیست؟	۰/۵
۲-۳۲- در بیت پنجم یک کنایه بیابید و معنی آن را بنویسید؟	۰/۵
۳-۳۲- قالب این سروده چیست؟	۰/۲۵
۴-۳۲- در بیت دوم یک آرایه بیابید و بنویسید؟	۰/۲۵
۵-۳۲- منظور از تریاق چیست؟	۰/۵
۳۳. «کله خود» و «کمربند» در بیت زیر استعاره از چیست؟ **« از سیم به سر یکی کله خود/ زآهن به میان یکی کمربند »**	۰/۵
۳٤. مفهوم عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟ از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.	۰/۲۵
۳۵. عبارت « بنشین به یکی کبود اورند» کنایه از چیست؟ « برکش ز سر آن سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند »	
۳٦. مقصود از « نی » و « نیستان» در بیت زیر چیست؟ بشنو این نی چون حکایت می‌کند / از جدایی ها شکایت می‌کند // کز نیستان تا مرا ببریده اند / از نفیرم مرد و زن نالیده اند	۰/۵
۳۷. عبارت **« عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناك حق عبادتك »** به چه پیامی اشاره دارد؟	۰/۲۵
این همه گفتیم لیک اندر بسیج / بی عنایات خدا هیچیم هیچ	